

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

620. An, & qualiter Cæsar simul, vel etiam successivè nominare possit eundem ad plura beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Respondeo affirmativè; cum, ut Felin. in re-
p. v. *denominatus de mandato*. nominatus de
mandato alterius censetur nominatus à mandante.
Chok. pag. 21. testans sic illud cessum à Ferdinando
Cæsare Electori Coloniensi, ita ut nominati ab hoc
Electore censentur nominati à Cæsare.

*Questio 618. An Cæsar, postquam uni con-
cessit preces, seu unum nominavit, possit à
prima nominatione resilire, & nominare al-
ium; vel etiã absq; eo, quod resiliat à primo,
alium illi substituere, puta, dum Precista est
mortuus, vel renunciavit gratiæ?*

1. **R**espondeo primò non posse sine omni causâ;
quia, licet princeps possit sine omni causa su-
um privilegium revocare, ut Felin. in c. *qua in Ec-
clesiarum. de constitut. num. 55.* dum tamen alicui be-
ne merito donat vel concedit (ut Cæsar facit Pre-
cistæ) non debet facultas hujusmodi, seu donatio
auferri iterum ab eo sine causa, juxta L. *Aquil. & L.
si pater. ff. de donat.* & Baldum. in L. *qua ex relationi-
bus. c. de LL. & alios apud Chok. pag. 32.* qui tamen
id intelligit, si jus aliquod quæsitum precistæ, uti
id factum videretur, dum is preces illas acceptavit;
eò ipso enim jus acquisivit petendi primum vaca-
turum: secus si nomen tantum in rotulo relatum,
de quo paulò post.

2. Respondeo secundò, eum posse variare
exemplo Legati de latere, qui postquam reserva-
vit sibi beneficium pro certâ persona, potest id re-
vocare, & alteri conferre; tum quia per hujusmodi
nominationem non acquirit jus in beneficio, sed
solum jus implorandi officium Executoris, ut sibi
provideat, vel providere faciat: tum quia exspe-
ctativa omnes sunt odiosæ, adeoque res censetur
manere integra, dum quis nominatus est ad bene-
ficium vacaturum. Unde etiam talis nominatio
vim non habet præsentationis factæ ad beneficium
vacans, utpote quæ revocari nequit; cum non re-
linquat rem amplius integrâ. Chok. pag. 22. &
ex eo Pirh. num. 372. wagn. pag. 491. Videnturque
hæc procedere etiam, ubi nomen Precistæ jam re-
latum est in albo seu rotulo Cæsareo, unde sic inscri-
pti & nominati dicuntur expectantes; quia ex eo
non acquiritur jus in re, nec ad rem; cum sit tan-
tùm nuda annotatio ad principis memoriam. Chok.
pag. 23. Sed quid si nominatus jam curasset desu-
per solenni ritu literas Cæsareas expedire? videtur
adhuc idem esse; cum per hoc plus juris non acqui-
siverit: sed neque scriptura sit de essentia, sub-
stantia, & valore gratiæ. ut Abb. in c. *nostri. de electi.*
Archid. & Jo. And. in *proem. Sexti Decretal.* Et si
necessaria sit ad illius probationem; & quæ in præ-
sentia principis disponuntur, æquè servanda sint,
five non sint. c. *institutionis. 15. q. 2.* Unde jam et-
iam censet Chok. pag. 22. quòd si quis Cæsar hodie
nominet unum, & cras secundum, & hic secundus
curet ritu solenni desuper expediri literas Cæs-
areas, hunc secundum non esse præferendum primo.

3. Respondeo ad secundum: si preces alicui
concessæ non sint sortitæ effectum ob mortem Pre-
cistæ, vel quia Precista non admittit gratiam seu no-
minationem sibi factam: vel nominatus expressè vel
tacitè (puta, quando ob negligentiam inducitur præ-
sumpta renunciatio, v. g. si intra mensem non ac-
ceptet, ut hic statuitur, de quo postea; quando enim
quis tenetur ad factum limitato tempore, si non facit,
probaturnegligentiæ, & ex eâ tacita juris renunciatio)

renunciat nominationi aut precibus, potest Cæsar
nominare alium & alium, donec preces illæ sortitæ
sint effectum. Pirh. nu. 373. wagn. pag. 491. Chok.
pag. 24 & 26. qui etiam pag. 25. ait, idem posse Cæs-
arem, nimirum surrogare alium, dum beneficium,
ad quod Precista nominatus est, eique exinde colla-
tum, fiat litigiosum, & pendente lite Precista mori-
atur, aut cedat juri suo; quemadmodum, dum E-
lectus lite pendente moritur, aut cedit, vel electioni
non consentit, electio revertitur ad Eligentes. Nec
obstat, quòd sic jura statuunt de Electoribus vel
Collatoribus Ecclesiasticis; quia idem servandum
in Cæsare; cum & ille jus suum metiatur à Papâ,
à cujus indulto fit, ut beneficium, ad quod nomi-
navit, maneat affectum Cæsari, usque dum nomi-
natio plenum suum ac pacificum sit sortita effe-
ctum: & sanè aliàs vix unquam Precista esset paci-
ficus possessor, cum ordinarii Collatores, utpote
summe odio prosequentes Precistas, semper face-
rent eis molestias, hoc non facturi, dum vident,
quòd si lite pendente moriatur Precista, collatio
precum ad Cæsarem revertatur, itque surrogare
possit alium.

*Questio 619. Quid, si Cæsar pluribus si-
mul conferat preces ad eundem Collatorem,
seu idem beneficium, quis præferendus?*

1. **R**espondeo primò, dum ex scriptura seu cli-
pomatibus de eadem data, vel etiam aliunde
constat, quis eorum prius in album Precistarum
sit relatus, hic præferendus erit, cum qui prior est in
scriptura, etiam prior sit in tempore, juxta leg. *quo-
ties. c. de usus.* Chok. pag. 23.

2. Respondeo secundò: qui prius Executori
præsentavit diploma precum, præferatur alteri, cui
de eadem data facta est collatio precum. Chok.
pag. 24.

3. Respondeo tertio, præferendum illum, in
cujus diplomate inserta est clausula motus proprii,
vel clausula: *etiam si alteri contulerimus*: ea enim
denotat gratiam alterius esse posteriorem.

4. Respondeo quarto: dum unus à Cæsare est
denominatus, alter ab eo, cui Cæsar hac in re par-
tes suas commisit, nec constat de prioritatem temp-
oris, præferatur, qui à Cæsare nominatus. Chok. *ibid.*
De cetero notanda hic, quæ dicta sunt supra de Pa-
pa concurrente cum Ordinario.

5. Denique, si Cæsar uno eodémque verbo pri-
marias nominationes seu preces conferat duobus
pro eadem Ecclesiâ, neutra collatio valet; cum defi-
ciat potestas, & consequenter etiam voluntas,
Chok. *ibidem.*

*Questio 620. An, & qualiter Cæsar simul,
vel etiam successivè nominare possit unum
eundémque ad plura beneficia?*

1. **R**espondeo primò: posse Imperatorem ali-
quem nominare simul, hoc est, in continenti
uno eodémque contextu, nullo interposito tempo-
ris intervallo, etsi unum fiat post alterum, ad plura
beneficia in diversis Ecclesiis contenta, v. g. ad Ca-
nonicatum in Ecclesiâ, Monasteriensi, Hildesien-
si, Paderanâ: quin & ad diversa, eaque incompati-
bilia, & in eadem Ecclesiâ dum spectant ad diver-
sos Collatores, v. g. ad Decanum, vel Prælatum ali-
um ejusdem Capituli. Et tot in eadem Ecclesiâ
Collatores gravari possunt, quot in eadem reper-
iuntur, modò tamen singuli, qui gravantur, saltem
4. bene-

4. beneficia conferre habeant. Chok. pag. 48. atqui in hoc casu tot censentur nominationes, quot beneficia, licet uno diplomate comprehensa. Chok. *ibid.* & ex eo Wagn.

2. Respondeo secundò: posse quoque Casarem idem facere, hoc est, distinctis & interruptis ex intervallo temporibus, quo casu qualibet denominatio distinctum diploma requirit. Auctores iidem. Verùm tamen in his omnibus casibus, siue nominationes factæ simul, siue successivè, acceptatione unius beneficii, v. g. Canonici in Ecclesia Monasteriensis, cetera omnes nominationes consumuntur, siue extinguuntur. Auctores iidem juxta tenorem ipsius Indulti; neque enim ideo plures nominationes eidem personæ conceduntur, ut plura illi concedantur beneficia, sed ut citius & certius pluribus Ecclesiis assignatis eveniat alicujus beneficii vacatio, & consequenter obtentio. Pirh. n. 370.

3. Potest nihilominus Cæsar post extinctionem harum priorum precum, alias de novo concedere preces eidem ad eandem Ecclesiam, eosdemque Collatores, illâ & illo excepto Collatore, à quo jam obtinuit beneficium vigore priorum precum; cum idem Collator, precibus effectum sortitis, gravari denuò nequeat; possit autem gravari denuò is, apud quem effectum nunquam adhuc habuerunt. Pirh. *loc. cit.* Chok. pag. 49. Et qualiter proinde denuò gravari non poterit Collator Ordinarius, ad quem in specie directæ preces, vi quarum precipua quoque acceptavit beneficium ad ejus collationem spectans, dum is dein renunciavit huic à se factæ acceptationi, eò quòd jam hoc ipso nominatione facta à Cæsare habuerit effectum suum (si non ultimum, qui est ipsa collatio) nimirum acceptationem, ita ut nihil ex parte collatoris defuerit, quò minus Precista obtineret beneficium. Chok. pag. 107. juxta decis. Rota 22. in antiq. & Felin. in c. innovamus. de treugis notab. 5. apud eundem. Neque per hoc juris communis dispositioni ratione pluralitatis beneficiorum creabitur præjudicium; cum per affectationem secundum beneficii vacet prius habitum. Wagn. pag. 491. Pirh. *cit. n.* 370. Chok. pag. 49.

4. Porrò observandum hic, quæ est postrema in indulto precum limitatio, quòd Canonici & præbenda, dignitas siue personatus, administratio siue officium in una Ecclesia habeantur pro uno beneficio, ac proinde non posse Casarem unam personam nominare in eadem Ecclesia pro Canonatu, alteram pro præbenda, aliam pro dignitate, officio aut administratione annexa (tamen si alias vigore mandati Apostolici provideri alicui possit de Canonatu in præsentem, de præbenda verò in futurum, vel contra) idque statutum, ne Ecclesiæ nimium graventur. Auctores iidem.

Quæstio 621. Intra quod tempus teneatur, & possit Precista acceptare beneficium, & quid, si id negligat?

1. Respondeo ad primum, teneri Precistam intra mensem, postquam vacatio beneficii, ad quod etiam in genere nominatus fuit, ipsi innouit (ita ut probabiliter hic mensis incipiat currere à die vacationis notoria in loco vel Ecclesia beneficii, nisi fortè Precista alleget & probet absentiam, vel aliam justam causam ignorantia. Chok. pag. 66. & ex eo Wagn. pag. 493. & Pirh. num. 378.)

P. Leuen. Fori Benef. Tom. II.

beneficium vacans (intellige non tantum per obitum, ut Pirh. n. 377. sed & per resignationem libere factam in manibus Ordinarii) acceptare, hoc est, declarare per se (vel per alium, etiam laicum, nempe procuratorem, habentem ad hoc speciale mandatum, juxta Covar. l. 3. var. res. c. 16. Auctores iidem: non tamen per substitutum ab hoc procuratore, nisi is haberet potestatem substituendi. Chok.) quod vigore precum Imperatoriarum petat hoc beneficium, idque quia diuturna vacatio dispendiosa est Ecclesiis, Pirh. Wagn. *loc. cit.* Chok. *loc. cit.* ubi etiam, quòd, si dum invalida fuisset acceptatio, utpote facta per invalidè substitutum, aut non habentem speciale mandatum ad hoc, sufficiat rati habitio Precistæ facta intra terminum ad acceptandum. Unde jam etiam tenetur ante elapsum mensem rescriptum precum insinuare ordinario Collatori, cui alias ligatæ non essent manus, postetque vacante beneficio illud conferre alteri. Auctores iidem. Chok. pag. 73. citans Germon. de indultis Card. Et si Episcopus collator esleg; eo absente, insinuatio fieri potest ejus Vicario (ita etiam, ut, si postea Ordinarius conferat alteri, non valeat collatio, etsi dicat, se ignorasse insinuationem factam Vicario suo. Chok. *ibid.* citans Rebuff. de nomin. q. 14. n. 60. & Rotam) Auctores iidem. Quin & Vicario, etiam si is non esset in Diocesi; cum, quæ sunt voluntaria jurisdictionis, possint exerceri extra territorium. Chok. *ibid.* Et, si Collator esset Capitulum, deberet fieri insinuatio in Capitulo, Canonicis capitulariter congregatis; cum singuli Canonici seorsim Capitulum non repræsentent. Auctores iidem.

2. Porrò tempus illud mensis non currere minori vel legitime impedito (modo impedimentum non sit affectarum) durante minore ætate vel impedimento, probabile censet Chok. pag. 72. & ex eo Pirh. & Wagn. Et licet aliàs minor in spiritualibus habeatur pro majore, juxta c. ex parte. de rest. spoliar. & cap. ult. de judic. in 6. censeturque sui juris, sicut filius familias quòd ad peculium castrense, quia id tamen locum habet tantum in merè spiritualibus, ut sunt ingressus in religionem, votum, matrimonium, non verò in iis, quæ spiritualibus tantum annexa, ut beneficia, in his contra minorem non currit tempus præscriptionis, aut certe conceditur ei restitutio in integrum, juxta Covar. l. 1. var. c. 4. n. 2. Chok. pag. 72. Pirh. n. 381. Wagn. pag. 494.

3. Respondeo ad secundum, nihilominus re adhuc integrâ, id est, adhuc vacante beneficio, probabile est, Precistam post mensem elapsum, etiam, dum sciens vacare, ex negligentia non acceptavit, ut expressè Pirh. n. 378. Chok. pag. 45. posse acceptare illud beneficium, idque propter clausulam extraordinariam adjectam in ipso indulto precum §. fin. ubi dicitur, quòd non obtent Precistæ, quæ alioquin per constitutiones Apostolicas requiruntur de insinuatione & publicatione gratiarum expectatarum, & diligentis desuper faciendis in favorem ordinariorum Collatorum; dum aliàs, si tales clausulæ derogatoriæ non essent, Precista excideret suis precibus, qui intra mensem per se, vel per alium beneficium non acceptaret; quia non acceptando intra tempus præscriptum, non observaret formam literarum Apostolicarum, & per consequens actus esset nullus, & secundus impetrans præferretur primo, Engels, Pirh. Wagn. ex Chok. pag. 67. ubi etiam, quòd impetranti incumbat

A a

cumbat